

ЦЕНТЪР ЗА
ИКОНОМИЧЕСКО
РАЗВИТИЕ

Изпълнение на Лисабонската стратегия – представяне на резултатите

София, 05 юни 2006 г.

Новите измерения на Лисабонската стратегия: за по-голям растеж и заетост

- ✓ Фокусиране на усилията
- ✓ Инвестиране в образование и научни изследвания
- ✓ Отключване на бизнес потенциала и стимулиране на МСП
- ✓ Привличане на повече хора към трудова активност
- ✓ Повишаване на енергийната ефективност и сигурност.

Българският дневен ред

- ✓ Пълноценно и достойно членство в ЕС
- ✓ Повишаване доходите на населението и приближаването им до европейските
- ✓ Реформиране на образованието и доближаването му до потребностите на бизнеса
- ✓ Развитие на производства и услуги с висока добавена стойност
- ✓ Създаване на заетост на основата на квалификация.

Макроикономически измерения – поддържане на икономическа и финансова стабилност

- ✓ Поддържане на висока степен на макроикономическа стабилност
- ✓ Разумна данъчна политика
- ✓ Успешни мерки по обуздаването на кредитната експанзия
- ✓ Ограничаване на дефицита по текущата сметка
- ✓ Умерено нарастване на работната заплата, съобразно растежа на производителността на труда
- ✓ Контрол на инфлацията.

Макроикономическа среда

Показател	2000	2001	2002	2003	2004	2005
БВП – темп на нарастване (в % спрямо предходната година)	5.4	4.1	4.9	4.5	5.7	5.5
БВП на човек от населението по ППС ЕС25=100	26.5	28	28.3	29.7	30.6	32.0 (f)
Инфлация (в % средногодишно)	10.3	7.4	5.8	2.3	6.1	5.0
Търговски дефицит (% от БВП)	9.4	11.7	10.2	13.7	15.1	20.4
Преки чуждестранни инвестиции (% от БВП)	8.1	5.9	5.9	10.5	13.9	8.3
Дефицит по текущата сметка (% от БВП)	5.6	7.3	5.6	5.5	5.8	11.8
Безработица (% от работната сила на 15-74 г.)	16.4	19.5	18.1	13.7	12.0	9.9
Заетост (% от населението на 15-64 г.)	50.4	49.7	50.6	52.5	54.2	55.8
Производителност на труда (реален БВП на 1 зает – изменение спрямо предходната година)	9.2	4.5	4.5	3.0	2.3	3.1
Производителност на един зает (БВП по ППС) - % от ЕС25	31.3	32.5	32.5	31.9	31.9	32.7

(f) – оценка

Източник: НСИ, Евростат и собствени изчисления

Микроикономически измерения – изграждане икономика на знанието:

- ✓ Подкрепа за МСП – подобряване на бизнес средата, достъп до финансиране, кълстери
- ✓ Политика в областта на изследванията и иновациите
- ✓ Транспорт и логистика
- ✓ Енергийна ефективност
- ✓ Екологична защита.

Политика към предприятията

Състояние на бизнес средата:

- ✓ Степен на трудност при започване на бизнес: **80** място от 155 държави
- ✓ Степен на трудност при извършване на стопанска дейност: **62** място
- ✓ Брой процедури, продължителност и разходи за получаване на лицензи и разрешения: **118** място.

Източник: Световна банка, 2005

Основни бариери, свързани с бизнес средата:

- ✓ Несъвършенства в законодателството и често променящи се закони
- ✓ Наличие на множество регулативни режими
- ✓ Голям обем документи и продължителност на процедурите по издаване
- ✓ Прилагане на “двойни стандарти” спрямо малкия и големия бизнес
- ✓ Неефективна съдебна система
- ✓ Недостатъчно компетентна администрация
- ✓ Липса на стриктен контрол върху дейността на държавната и общинските администрации.

Основна препоръка за подобряване на бизнес средата:

осъществяване на цялостна регулативна реформа

Предприети мерки за подобряване на бизнес средата :

- ✓ Закон за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност
- ✓ Реформа в регистърните производства
- ✓ Концепция за подобряване на административното обслужване в контекста на принципа на едно гише и Базисен модел за обслужване на едно гише
- ✓ Стратегия за електронно правителство
- ✓ Закон за електронния документ и електронния подпис
- ✓ Възможности за извънсъдебно решаване на търговски спорове – медиация и арбитраж
- ✓ Усъвършенстване на Закона за обществените поръчки.

Икономика на знанието

Национална иновационна стратегия

Основни приоритети:

- ✓ Развитие на икономика на знанието
- ✓ Подобряване качеството на човешките ресурси
- ✓ Трансфер и прилагане на съвременни технологии
- ✓ Осигуряване на финансов ресурс за въвеждане на иновативни продукти.

Основни инструменти за постигане на целите:

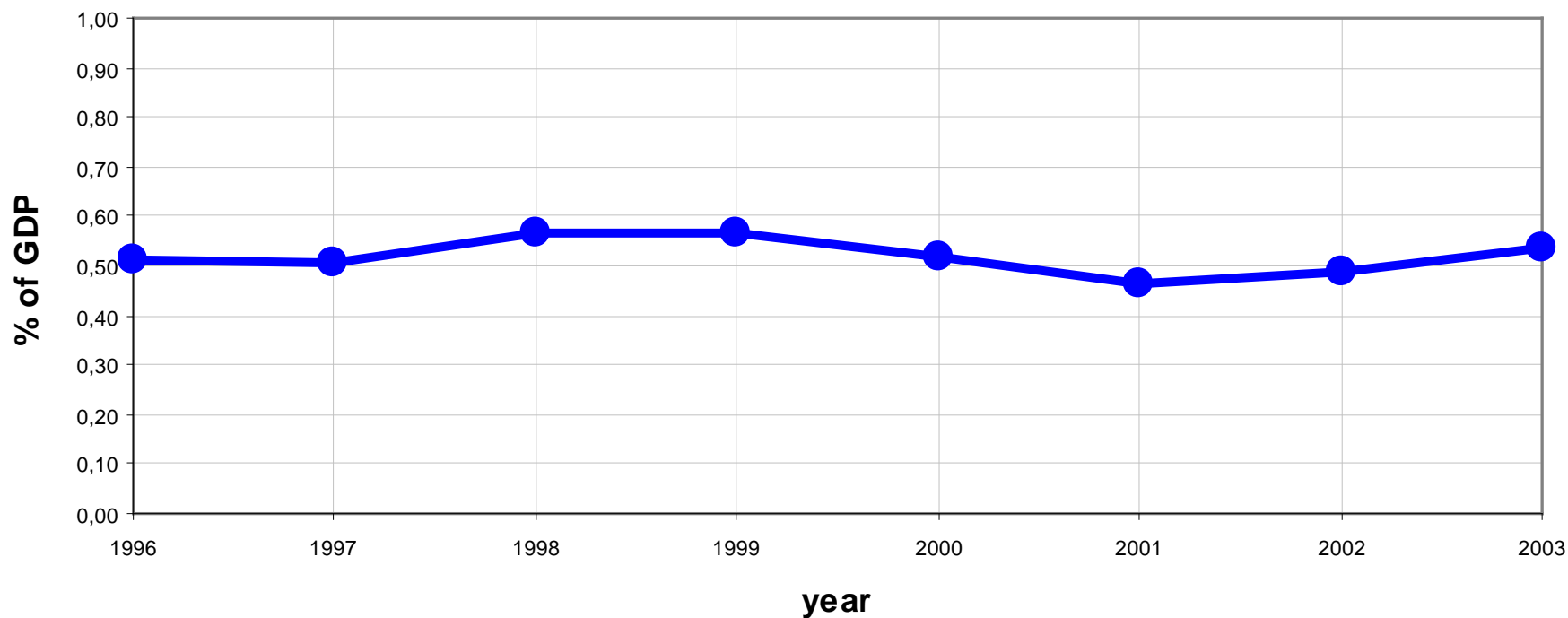
Финансови:

- ✓ Създаване на национален иновационен фонд /5 млн. лв. за 2005, 13 млн. лв. за 2013 г./
- ✓ Насърчаване наемането на млади специалисти в МСП
- ✓ Създаване и подкрепа за технологични центрове.

Нефинансови:

- ✓ Оптимизиране на иновационната система; въвеждане на европейски индикатори за оценка на иновативния потенциал на предприятията
- ✓ Обучение; създаване на предприемачески центрове в университетите
- ✓ Развитие на клъстери.

Разходи за научни изследвания – общо публичен и частен сектор

Източник: НСИ

Прогноза за разходите за научни изследвания

Дял от БВП /%/	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Разходи на частния бизнес	0.14	0.15	0.17	0.17	0.20	0.23	0.26	0.29	0.32
Правителствени разходи	0.43	0.45	0.46	0.47	0.49	0.50	0.52	0.54	0.55

Източник: Национална иновационна стратегия

Основни индикатори за иновативност - 2004 година

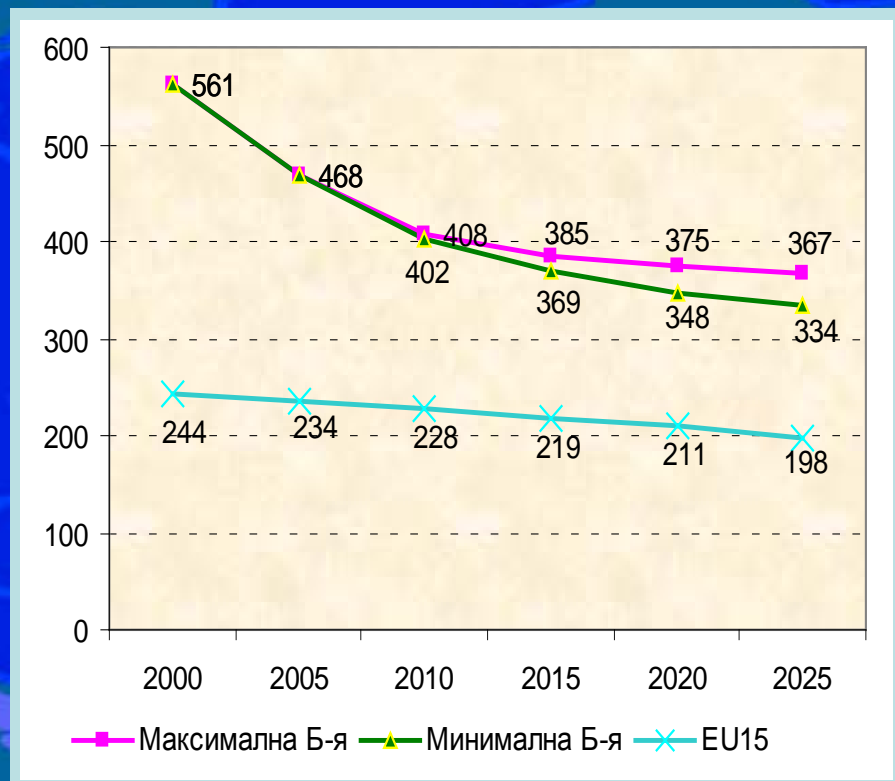
	Стойност за България	Отнесено към средната стойност за ЕС /в %/
Обобщен индекс за иновативност /2005/	0.24	56 Рейтинг 26 /от 33/
Население с висше образование /в % от цялото население/	21.7	99
Публични разходи за научни изследвания /в % от БВП/	0.39	57
Разходи на бизнеса за научни изследвания /в % от БВП/	0.10	8
Разходи за информационни и комуникационни технологии /в % от БВП/	8.6	137
Износ на високотехнологични продукти /дял в износа /	2.9	16

Източник: EIS Scoreboard, Innovation TrendChart, 2005

Енергетика – либерализация на пазара и ефективност

Електроенергиен интензитет
на БВП, в кВтч/ Евро

- ✓ Енергийна ефективност;
- ✓ Либерализация на пазара на електроенергия и природен газ:
 - Бавни темпове на реалното отваряне на пазара на електроенергия
 - Трудности и предизвикателства
 - Приватизация на електроцентрали

Развитие на транспорта и транспортната инфраструктура

- ✓ Изоставане в развитието на пътната инфраструктура
- ✓ Забавяне на реформите в сектора на железопътния транспорт
- ✓ Изоставане в развитието на летищната инфраструктура и забавяне на приватизацията на България Ер.

Цели и приоритети на европейската стратегия по заетостта

Цели:

- ✓ Пълна заетост
- ✓ По-високо качество и производителност на работната сила
- ✓ По-голямо социално и териториално сближаване (кохезия).

Приоритети:

- ✓ Привличане на повече хора към заетост
- ✓ Увеличаване предлагането на труд и модернизиране на системите за социална защита
- ✓ Подобряване адаптивността на работниците и предприятията
- ✓ Увеличаване на инвестициите в човешки капитал чрез по-добро образование и квалификация.

Пълна заетост

Заетост, общо (% от населението на 15-64 г.)	Страни	2001	2002	2003	2004	2005	ЦЕЛ ОТ ЛИСАБОН ДО 2010	
	ЕС-25	62.8	62.8	62.9	63.3	63.8		70%
	ЕС-15	64.0	64.2	64.3	64.7	65.1		
	БЪЛГАРИЯ	49.7	50.6	52.5	54.2	55.8		
	Румъния	62.4	57.6	57.6	57.7	57.6		
Заетост на жените (% от жените на 15-64 г.)	Страни	2001	2002	2003	2004	2005	поне 60%	
	ЕС-25	54.3	54.7	55.0	55.7	56.3		
	ЕС-15	55.0	55.6	56.0	56.8	57.4		
	БЪЛГАРИЯ	46.8	47.5	49.0	50.6	51.7		
	Румъния	57.1	51.8	51.5	52.1	51.5		
Заетост на възрастните хора (% от възрастните хора на 55-64 г.)	Страни	2001	2002	2003	2004	2005	50%	
	ЕС-25	37.5	38.7	40.2	41.0	42.5		
	ЕС-15	38.8	40.2	41.7	42.5	44.1		
	БЪЛГАРИЯ	24.0	27.0	30.0	32.5	34.7		
	Румъния	48.2	37.3	38.1	36.9	39.4		

Качество и производителност на работната сила

Производителност на 1 зает (БВП по ППС) - % от ЕС25	Страни	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	ЕС-25	100.0	100.0	100.0 (f)	100.0 (f)	100.0 (f)	100.0 (f)	100.0 (f)
	ЕС-15	107.2	106.8	106.7 (f)	106.3 (f)	105.9 (f)	105.8 (f)	105.5 (f)
	БЪЛГАРИЯ	32.5	32.5	31.9	31.9 (f)	32.7 (f)	33.6 (f)	34.7 (f)
	Румъния	29.8	32.0	34.0 (f)	36.3 (f)	37.1 (f)	38.5 (f)	39.8 (f)
Обучение през целия живот (% от 25-64, които продължават да учат и да се обучават)	Страни	2001	2002	2003	2004	2005		
	ЕС-25	7.8	7.9	9.2	10.3	10.8		
	ЕС-15	8.3	8.5	9.9	11.1	11.9		
	БЪЛГАРИЯ	1.4	1.3	1.4	1.3	1.1		
	Румъния	1.1	1.1	1.3	1.6	1.6		

Забележка: (f) прогноза

Източник: Евростат

Социална и териториална кохезия

Дългосрочна безработица	Страни	2001	2002	2003	2004	2005
	ЕС-25	3.8	3.9	4.1	4.1	3.9
	ЕС-15	3.1	3.1	3.3	3.4	3.3
	БЪЛГАРИЯ	12.1	12.0	8.9	7.2	5.9
	Румъния	3.2	4.0	4.2	4.5	4.4
Безработица при лица под 25 г.	Страни	2001	2002	2003	2004	2005
	ЕС-25	17.7	18.3	18.8	18.9	18.5
	ЕС-15	15.2	15.7	16.5	16.7	16.7
	БЪЛГАРИЯ	38.8	37.0	28.2	25.8	21.8
	Румъния	17.6	21.0	19.5	23.2	23.8

Социална и териториална кохезия (продължение)

Дисперсия на регионалната заетост*	Страни	2001	2002	2003	2004	2005
	ЕС-25	13.5	13.3	12.9	12.2	:
	ЕС-15	13.1	12.5	11.9	11.1	:
	БЪЛГАРИЯ	7.7	7.6	6.8	7.0	:
	Румъния	5.6	3.2	3.5	4.9	:
Неравенство в разпределението на доходите**	Страни	2001	2002	2003	2004	2005
	ЕС-25	4.5	:	4.6	4.8	:
	ЕС-15	4.5	:	4.6	4.8	:
	БЪЛГАРИЯ	3.8	3.8	3.6	4.0	:
	Румъния	4.6	4.7	4.6	:	:

Забележка:

* Коефициент на вариация в заетостта /15-64 г./ между отделните региони

** Доход, получаван от 20% от населението с най-високи доходи спрямо този, получаван от 20% от населението с най-ниски доходи

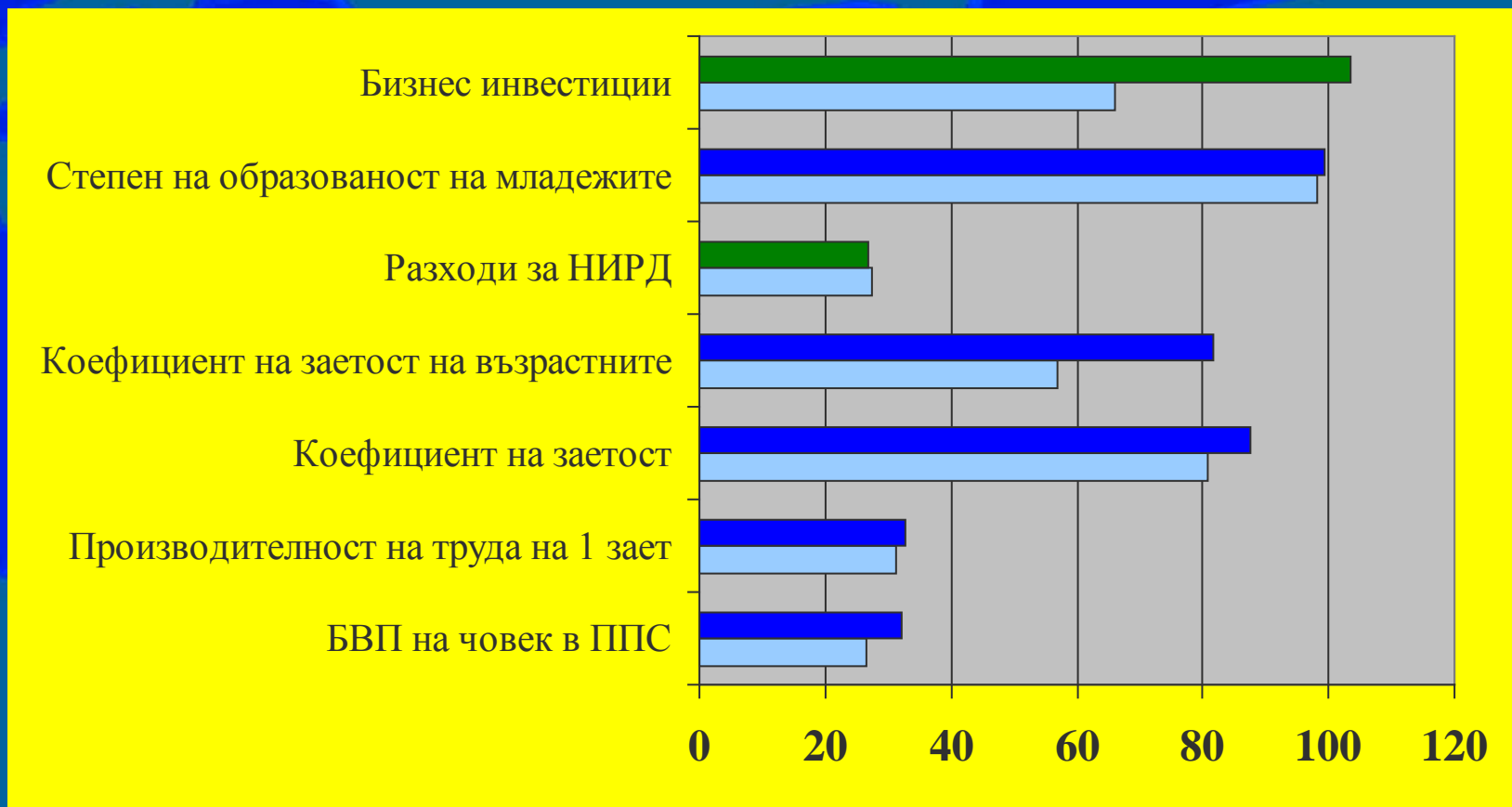
Източник: Евростат

Европейски насоки при разработване на политиките по заетостта от страните-членки на ЕС

- ✓ **(No18)** Прилагане на интегриран подход към целия трудоспособен живот на работниците.
- ✓ **(No19)** Гарантиране на отворени трудови пазари, подобряване атрактивността на работните места и осигуряване на стимули за търсене на работа от безработните, обезкуражените и лицата в неравностойно положение.
- ✓ **(No20)** Подобряване съответствието между търсенето и предлагането на трудовия пазар.
- ✓ **(No21)** Насърчаване едновременно на гъвкавата и сигурната заетост и намаляване сегментацията на трудовия пазар с активното участие на социалните партньори.
- ✓ **(No22)** Осигуряване на такива нива на разходи на труд и механизми за определяне на работната заплата, които да насърчават заетостта.
- ✓ **(No23)** Увеличаване и подобряване на инвестициите в човешки капитал.
- ✓ **(No24)** Адаптиране на системите за образование и обучение в съответствие с изискваните нови компетенции; модернизирани и реформиране на образователните и квалификационните системи.

Къде сме ние – области на необходимо активно въздействие

(ЕС-25=100; нарастването на съотношението означава позитивна промяна)

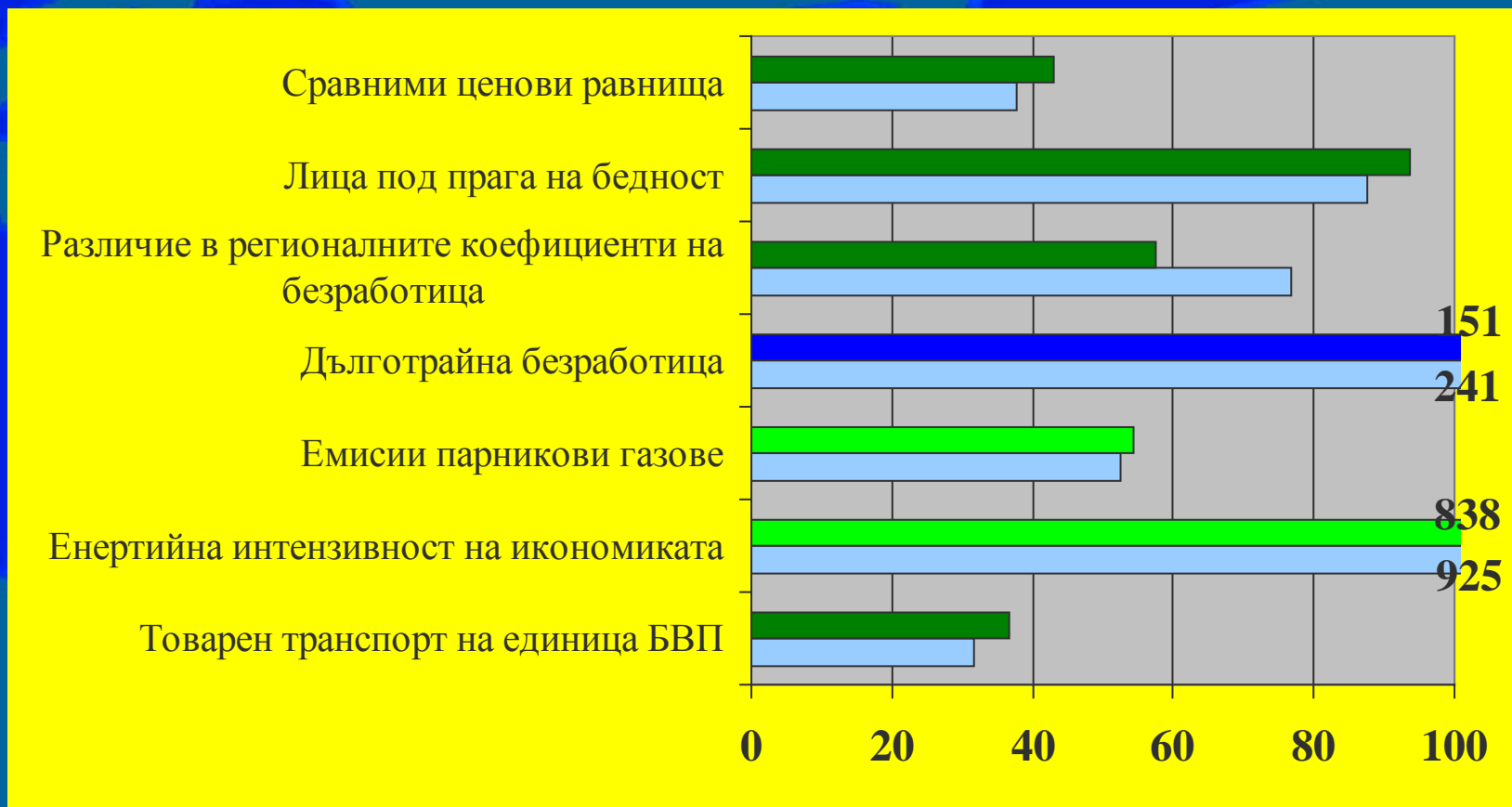
2000

2004

2005

Къде сме ние – области на необходимо активно въздействие

(ЕС-25=100; намаляването на съотношението означава позитивна промяна)

2000

2003

2004

2005

Превключване на по-висока скорост: конкретни цели, поставени от ЕК, в приоритетните области:

- ✓ Инвестиране в образование и изследвания: инвестиции във висше образование – 2% от БВП до 2010 г.; определяне конкретен размер на разходите за научни изследвания към 2010 г.; създаване на условия за финансиране на изследванията със средства от структурните фондове.
- ✓ Отключване на бизнес потенциала: до 2007 г. обслужване на стартиращия бизнес на едно гише; намаляване наполовина времето за стартиране на бизнес до края на 2007 г.; създаване на национална система за измерване въздействието на административните бариери.
- ✓ По-висока степен на заетост: формулиране на конкретни мерки за всички възрастови групи; по-широко включване на жените; непрекъснато обучение; финансови стимули за оставане на работа.

За по-нататъшно ускоряване на реформите – интегриране на общностните и националните цели

- ✓ Национална програма за реформи – мерки, срокове за изпълнение, контрол върху изпълнението, ежегоден отчет.
- ✓ Координиране на Националната програма за реформи с Националната стратегическа референтна рамка и Оперативните програми.
- ✓ Постигане на синергия и по-голям интегритет на разностранните усилия.
- ✓ Координация и допълняемост на мерките.
- ✓ Широка обществена дискусия за въвличане на обществото в изпълнението на целите.